

Asia: VN/1088/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (lukio- ja ammatillisen koulutuksen lukuvuosimaksut EU/ETA-valtioiden ulkopuolisille ja ammatillisen koulutuksen tilauskoulutus)

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnon keskeinen sisältö

Suomen nykyisen ja tulevan työvoimatarpeen ja maaseudun lukioiden sekä perusopetuksen elinvoimaisuuden vuoksi Puolangan kunta katsoo, että toisen asteen koulutuksen tulee säilyä opiskelijalle maksuttomana ja valtionosuusrahoituksen piirissä silloin, kun opiskelija suorittaa oppimäärää suomen tai ruotsin kielellä.

Syrjäisen lukion elinvoima voidaan turvata kansainvälisten opiskelijoiden avulla, jolloin samalla turvataan pätevien peruskoulun aineenopettajien saatavuus.

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen tilauskoulutusta koskevia ehdotuksia

-

Lausuntonne koskien lukiokoulutuksen tilauskoulutusta koskevia ehdotuksia

-

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen lukuvuosimaksuja koskevia ehdotuksia

-

Lausuntonne koskien lukiokoulutuksen lukuvuosimaksuja koskevia ehdotuksia

Valtionosuuksien menettäminen EU- ja ETA-alueiden ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden osalta vähentäisi lukion saamaa valtionosuutta merkittävästi. Kunnan saaman rahoituksen

lukiokoulutukseen vähentyessä heikkenevät kunnan mahdollisuudet tarjota lukiopalvelua omassa kunnassa.

Lukion olemassaololla on ratkaisevan tärkeä merkitys paitsi lukiokoulutuksen saavutettavuudelle, myös perusopetuksen laadulle pienessä kunnassa. Kaikki Puolangan lukion opettajat opettavat myös peruskoulussa opetusvelvollisuuden täyttymiseksi. Pienten lukioiden olemassaolon varmistaminen takaa laadukkaan ja tasavertaisen opetuksen perusopetuksessa koko maan alueella.

On todennäköistä, että esitetyn mukainen lukuvuosimaksujen käyttöönotto vähentää kansainvälisten opiskelijoiden määrää harvaan asutuilla alueilla. Tämä on ristiriidassa alueen erityisten tarpeiden kanssa, jotka liittyvät muuta maata pienempiin nuorisoikäluokkiin, kuten lausunnossa edellä todettiin.

Hallituksen esityksen tavoitteeksi todetaan muun muassa julkisten varojen käytön hallinta. Tämä on ristiriidassa talouskasvun mahdollisuuksien kanssa, johon

olennaisesti liittyy osaavan työvoiman saatavuus. Kaikki toimet, jotka hankaloittavat lukiokoulutuksen saavutettavuutta, heikentävät osaajien saamista yrityksiin ja alueille. Tämä puolestaan heikentää julkista taloutta.

Lukukausimaksujen vaikutukset erityisesti harvaan asuttujen alueiden osaamistason nostoon voivat olla ristiriidassa myös hallitusohjelmaan perustuvien itäisen ja pohjoisen Suomen ohjelmien kanssa, joiden yhtenä tavoitteena oli löytää keinoja suuralueiden osaamisen ja osaavan työvoiman saatavuuden edistämiseen.

Hallituksen esityksessä arvioidaan, että lakimuutos hillitsisi Euroopan talousalueen ulkopuolelta tulevista opiskelijoista johtuvaa opiskelijamäärän lisääntymistä. Samassa yhteydessä todetaan, ettei lakimuutoksen toteuduttua koulutuksen järjestäjät pystyisi kerryttämään näillä opiskelijoilla julkisen rahoituksen osuuttaan. Valitut sanamuodot ovat erikoisia alueiden tarpeiden näkökulmasta, joihin koulutuksen järjestäjät ovat pyrkineet vastaamaan. Esimerkiksi lukio koulutuksen järjestäjän perustehtävänsä, lukio koulutuksen vastuullisen järjestämisen, lisäksi toimivat korvaamattomalla tavalla alueen korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kehittämistyössä ja tukevat alueensa koulutustason nostoa. Erityisesti koulutettujen nuorten naisten sitouttaminen paikallisen lukiokoulutuksen myötä palaamaan kotiseudulle korkeakoulutuksen jälkeen. Niiden toiminnan leimaaminen vain julkisen rahoituksen kerryttäjiksi ei anna oikeutta roolille, jota he hoitavat talouskasvun mahdollistajina.

Hallituksen esityksen luonnoksessa todetaan, että ulkomaisten osaajien houkuttelu Suomeen on ollut tavoitteena pitkään. Esitys on kuitenkin ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa.

-

Lausuntonne koskien oppivelvollisuuslakiin ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien tiedonvaihto-oikeuksia

-

Väisänen Tuula
Puolangan kunta, sivistystoimiala